

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin Moșincă
Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Cio.
Editura Tipo MC, Oradea - 2020

Cartea Mea e și a Ta!

ISSN 2734-6889
ISSN-L 2734-6889

Recunoașterea internațională a Marii Uniri.

TRIANON

Coordonatori: Dr. Ioan Lăcătușu, Prof. Vasile Stancu

Recunoașterea internațională a Marii Uniri. Trianon 100

„O stare de lucru, chiar milenară, nu poate supraviețui cât timp este contrară justiției. [...] Voința populației a fost exprimată în zilele lui octombrie și noiembrie 1918 când dubla monarhie se prăbușea și populațiile îndelung oprimate se uneau cu frații lor italieni, români, iugoslavi sau ceho-slovaci”

Președintele Conferinței de Pace,
Alexandre Millerand, la 6 mai 1920.

Editura Eurocarpatica
2020

La aniversarea unui secol de la recunoașterea internațională a Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918, volumul de față, împreună cu celelalte lucrări ale istoricilor români, constituie un răspuns românesc de ținută științifică la dezbaterile care au loc pe această temă, în România și Ungaria.

Prefațatorii

Cuprins

Ioan LĂCĂTUȘU, prof. Vasile STANCU, *Prefață* 9

I. Perioada premergătoare Marelui Război de Reîntregire Națională.....37

Ana DOBREANU, Probleme economice abordate de participanții la
Congresul secuiesc din 1902 și soluții propuse 39

Ana HANCU, Vicariatul greco-catolic maghiar al Secuimii arondat
episcopiei maghiare de Haidudorog (1912-1919)..... 47

II. Războiul de Reîntregire Națională.....83

Gavriil PREDA, Pozițiile puterilor din Antanta privind condițiile intrării
României în război..... 85

Vasile STANCU, Chestiunea româno-maghiară în viziunea
Mitropolitului Vasile Mangra, oglindită în publicația „Telegraful
Român” din anul 1918 95

Alexandru PORȚEANU, Un secol de la începutul luptei armate pentru
eliberarea Transilvaniei (1916) – Considerații introductive și cercetări
recente 105

Vasile STANCU, Nicolae Iorga și Războiul de (Re)întregire 116

Ioan LĂCĂTUȘU, Ciprian HUGIANU, Starea de spirit a locuitorilor
români și maghiari din Arcul Intracarpatic, în anii premergători
Tratatului de la Trianon (1916-1919) 123

Adrian DEHELEANU, Acțiunea politică și militară a României în
toamna anului 1918. A doua mobilizare a Armatei Române..... 183

Vasile Șt. TUTULA, Capturarea și dezarmarea de Armata Română a
Diviziei de secui (23-29 aprilie 1919) 201

Virgil PANĂ, Cine ești dumneata tovarășe Béla Kun? 208

Marian NENCESCU, Românii la Budapesta – Mărturii și documente
inedite..... 213

Adrian DEHELEANU, Situația Banatului la sfârșitul Primului Război
Mondial 220

Ioan AGRIGOROAIEI, Armata Română – factor activ în realizarea Marii
Uniri 226

(noiembrie 1918 – aprilie 1919) – o necesitate strategică pentru restabilirea ordinii interne și apărarea Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918..... 242

Daniel Silviu NICULAE, Prima zi de mobilizare 28 octombrie / 10 noiembrie 1918. Eliberarea teritoriului ocupat de către trupele române 280

Vasile Șt. TUTULA, Generalii Traian Moșoiu și George D. Mărdărescu, apărători fermi împreună cu soldații lor a actului democratic al mării Uniri din 1 decembrie 1918, de la Alba Iulia..... 285

Luminița GIURGIU, dr. Teodora GIURGIU, Trupele române din Transilvania – soli ai libertății, ordinii și civilizației (1918-1919) 300

Alexandru BUCUR, Vasile MĂRCULEȚ, Participarea românilor din fostul județe Treiscaune la Primul Război 310

Dorel MARC, Românii din localitatea Gălăuțaș – Mureșul Superior participanți la Primul Război Mondial. Documente 329

Ana HANCU, Refugiați ardeleni în timpul Primului Război Mondial 344

III. Conferința de pace de la Paris 389

Dumitru PREDA, România la Conferința de Pace de la Paris din 1919-1920 și poziția delegației române față de tratatul minorităților 391

Traian CHINDEA, Analiza juridico-istorică a prevederilor Tratatului de la Trianon 405

Gheorghe CALCAN, Problematika recunoașterii internaționale a unirii Transilvaniei cu România și a Tratatului de la Trianon reflectată în presa franceză..... 420

Valentin FUȘCAN, Marea Britanie și problema naționalităților în Europa Centrală și de sud-est..... 437

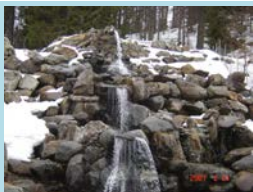
Alexandru PORȚEANU, Dezbaterile ratificării Tratatului de Pace de la Trianon în Parlamentul României 450

Alin SPÂNU, Propaganda externă ungară contra Tratatului de pace de la Trianon (1919-1920) 460

Alin SPÂNU, Acțiuni subversive ungare la adresa României (ianuarie-februarie 1920)..... 466

Alin SPÂNU, Propaganda externă ungară contra Tratatului de Pace de la Trianon (1921-1922) 485

Mihai RACOVIȚAN, Radu RACOVIȚAN, Ofensiva diplomatică și propagandistică ungară întreprinsă pe plan internațional pentru revizuirea Tratatului de la Trianon 494

Ioan SABĂU-POP, Olimpiu Aurelian SABĂU-POP, Tratatul de la Trianon. Reforma agrară din 1921 și optanții unguri	503
Alexandru PORȚEANU, Receptarea Tratatului de la Trianon în România	514
Alexandru PORȚEANU, Memoria istorică a Trianonului (1920-2017)	524
Ioan LĂCĂTUȘU, Problematika Trianonului în mass-media de expresie maghiară din județele Covasna și Harghita	529
Ioan LĂCĂTUȘU, Obsesia Trianonului. Soluții pentru repararea „nedreptăților pricinuite maghiarilor”	544
Ioan LĂCĂTUȘU, Vasile STANCU, Mass-media maghiară din spațiul central european, privind problematica Tratatului de la Trianon.....	549
IV. Urmările Trianonului.....	567
Petre ȚURLEA, Din corespondența românilor din Secuime cu Nicolae Iorga – anul 1919	569
Ioan SABĂU-POP, Problematika – istorică și juridică – a restituirii marilor proprietăți imobiliare și a celor reclamate de cultele religioase din Transilvania	579
Dorel MARC, Probleme privind istoricul aplicării reformei agrare din 1921 în comuna Toplița. Dificultăți în procesul exproprierii și împrumătăririi terenurilor pentru case	593
Vasile STANCU, Aspecte ale chestiunilor financiar – silvice întâmpinate de români la începutul anului 1919	604
Marius BANCIU, Premize ale integrării județelor Covasna și Harghita în România întregită.....	618
Gavriil PREDA, Starea de spirit din provinciile unite cu Țara în primii ani postbelici reflectată în rapoarte ale Siguranței.....	623
Florin BENGHEAN, Evoluția Reghinului în perioada de după Marea Unire	635
Ioan SABĂU-POP, O analiză retrospectivă a unui important moment din istoria României: Tratatul de la Trianon din 4 iunie 1920 și Reforma agrară din anul 1921 în disputa internațională cu optanții unguri	645
Gheorghe CALCAN, Despre procesul integrării administrative a Transilvaniei în structurile României Mari.....	677
Petre ȚURLEA, Limba română, ungurii și Nicolae Iorga după Marea Unire	696
Corina BĂRĂGAN-SPOREA, Reparațiile materiale primite de locuitorii din Vama Buzăului, după Primul Război Mondial de la statul român, în documentele vremii.....	704

Ioan BĂLAN, Ancu DAMIAN, Sud-estul Transilvaniei în primul Parlament al României Mari (noiembrie 1919 – martie 1920)	714
Ioan SABĂU-POP, Justiția oprește din nou retrocedarea proprietăților confiscate de la horthyștii vinovați de crime împotriva umanității.....	719
Violeta PĂTRUNJEL, Mihai Racovițan, „Alexandru Vaida Voevod între Memorandum și Trianon (1892-1920)”, Sibiu, 2000, 253 p.	721
Ioan LĂCĂTUȘU, dr. Vasile LECHINȚAN, Cele mai recente cercetări despre Tratatul de la Trianon	723
Ilustrații	731
Lista autorilor.....	733
Summary <i>International recognition of the Great Union. Trianon 100</i>	735

